

loa - nižšie božstvo v rámci náboženstva *viúú*; zmocňuje sa svojich uctievačov

lobby - z angl. lobby – „*kuloár*“ (napr. v parlamente); prenesene záujmová skupina s cieľom ovplyvniť členov parlamentu, dôležité skupiny ľudí v podnikateľskej sfére za účelom presadenia vlastných alebo skupinových záujmov; porovnaj *kamarila*

Lobnoje miesto - rus. Лобное место – „Miesto lebiek“

www: 13-meter-dlhá kamenná plošina sa nachádza na Červenom námestí v Moskve pred katedrálou sv. Vasila Blaženého; názov je odvodený od ruských slov pre „čelo“ (lob) a „miesto“ (mesto); v starom ruskom jazyku lob znamenalo prudký breh rieky; Platforma veril, že Lobnoje mesto bolo postavené z tehál v 1530; prvá zmienka pochádza z roku 1547, keď Ivan Hrozný odtiaľ oslovil Moskovčanov; následne bolo používané predovšetkým pre oznamy cára a pre náboženské obrady; plošina nikdy nebola miestom popráv, hoci na nej bolo umiestnené lešenie, verejná poprava prebehla zvyčajne vo Vasilevski spusk za sv. Vasila Blaženého; v cárskom Rusku v priebehu svätého týždňa na Kvetnú nedeľu sprievod nazvaný „somársky sprievod“ skončil na Lobnom mieste, kde bola postavená Kalvárie. cár sám stál na úpätí Kalvárie ako prejav pokory; patriarcha Moskvy sediaci na oslovi viedol sprievod od brán mesta na Červenom námestí; r. 1786 architekt Matvej Kazakov prestaval Lobnoje Mesto v bielom kameni pri zachovaní jeho pôvodného umiestnenia a proporcií

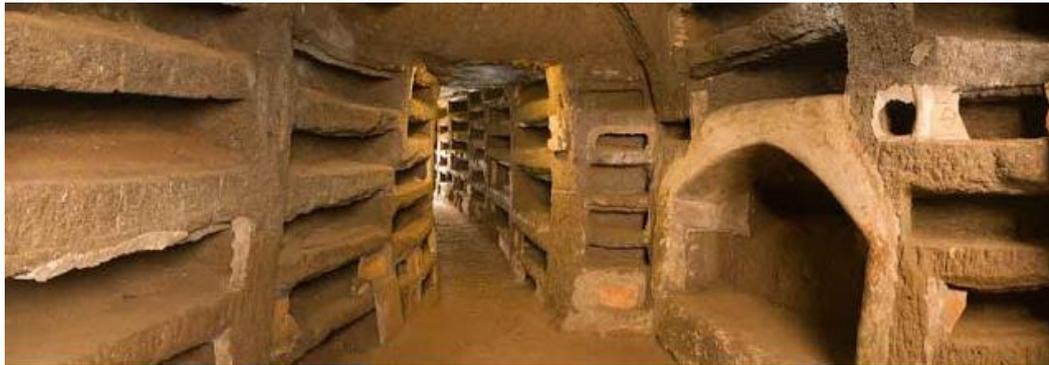

Lobnoje mesto na Červenom námestí s chrámom Vasilia Blaženého v pozadí (18.st.)

V. I. Surikov: Ráno pred popravou strelcov (1881)

loculi - (lat. j. č. *loculus*); výklenky v stenách katakomb určené na urny a pozostatky; ukladanie pozostatkov otrokov, prepustencov, členov náboženských spoločenstiev ukladané podľa sociálneho postavenia mŕtveho; *loculus* bol najlacnejším pohrebným miestom a bol hĺbený v radoch nad sebou; výklenok s oblúkom sa nazýva *arkosólium* (*arcos* – „oblúk“); pozri *katakomy*

Luculi (Priscilline katakomby, 1.-2.st.)

locus ecclesiasticus - starokresťanská náhrada oficiálnej modlitebne; pozri *domus ecclesiae*, *domus Dei*, *titulus*; *chrám kresťanský*

locus stimulae - lat. miesto, kde sa konali *bakchanálie*

lodén - hrubšia *vlnená* látka

loď - v súvislosti s heslom *Velinas*: litovský boh *Velinas* sa niekedy premení na *rybu*; chytenej *štúke* alebo *ostriežovi* narastú rohy a krídla, načo sa premení na príšeru a zmizne; tieto ryby môžu niekedy prevrátiť a potopiť loď

pozri *čln*, *fregata*, *galeona*, *galéra*, *hulk*, *karavela*, *knarr*, *koga*, *parník*, *plachetnica*, *decker*, *harring buss*, *dánska loď*; *more*, *námorníctvo*, *moreplavci*, *prístav*, *rybár*; *marína*, *marinizmus*; *R. Zeeman*

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Ramsteven>

http://es.wikipedia.org/wiki/Armada_romana

http://it.wikipedia.org/wiki/Marina_bizantina

http://it.wikipedia.org/wiki/Marina_militare_romana

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D1%84%D0%BB%D0%BE%D1%82>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3128319416/in/photostream/>

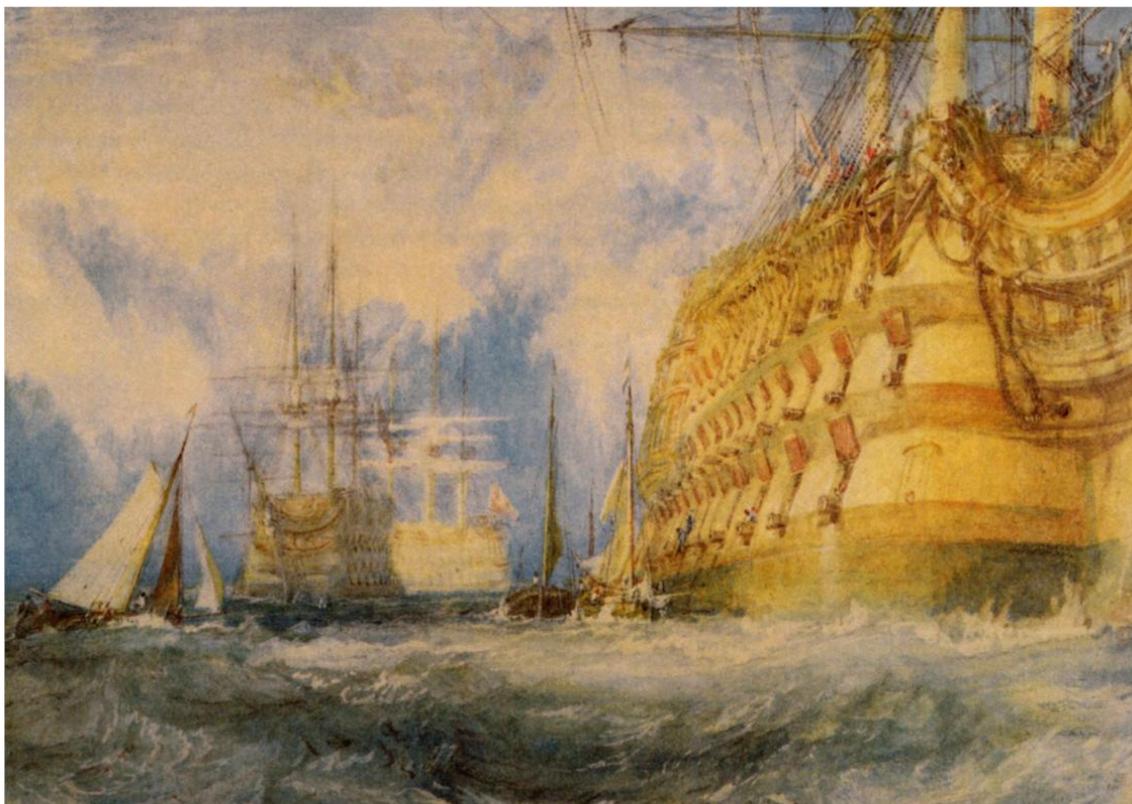
Pán Niunia (iluminácia, 13.st.)

W. Hollar: Vojnové lode a striekajúca veľryba (rytina, 17.st.)

Autor neuvedený: Nalodenie Henricha VIII v Doveri (16.st.)

W. Turner: Prvá vykládka obchodnej lode

Lod' bláznov - nem. Das Narrenschiff; stredoveký sociálne kritický a moralizujúci spis humanistu Sebastiana Branta, ktorý bol súpisom aj popisom viac ako stovky dobových *bláznovstiev* (čím sa mysleli hriechy ľudí); čiastočne ilustrovaný Dürerovými *drevorytmi*, vydaný J. Bergmannom von Olpe v Basileji r. 1494; osnovu tvorí viac ako 100 básní na tému *siedmich hlavných hriechov, kola šťastia*, lode plávajúcej do *Naragónie*; dielo poňaté ako *zrkadlo* a je analógiou stredovekých „*tancov smrti*“; čoskoro rozšírené po Európe, preložené do národných jazykov; založilo tzv. bláznovskú literatúru, literárny žáner rozvíjaný ešte v 17.st.; preslávené 103 drevorezmi (podielalo sa na nich niekoľko kresliarov: Hauptmeister, Heintz-Narr-Meister, Gnad-Herr-Meister); základ tvorí 73 drevorezov hlavného majstra, mladého Dürera; ilustrácie preberané aj do iných dobových diel, považované za vrchol *knižnej ilustrácie* 2.pol.15.st. v nemecky hovoriacich krajinách; ikonografický motív lode bláznov sa ďalej objavoval v grafike a maliarstve (napr. Bosch; A. Brunovský a Ď.); pozri *Šlarafia*; *blázon* (Baleka); *dielo literárne, marinizmus, Marsyas*; *dielo literárne*

<http://art.famsf.org/anonymous/worry-fool-woodcut-illustration-original-edition-narrenschiff-ship-fools-taken-latin>

<http://art.famsf.org/georg-pencz/tobit-weds-sara-196330740>

<http://art.famsf.org/hans-sebald-beham/little-buffoon-1961536>

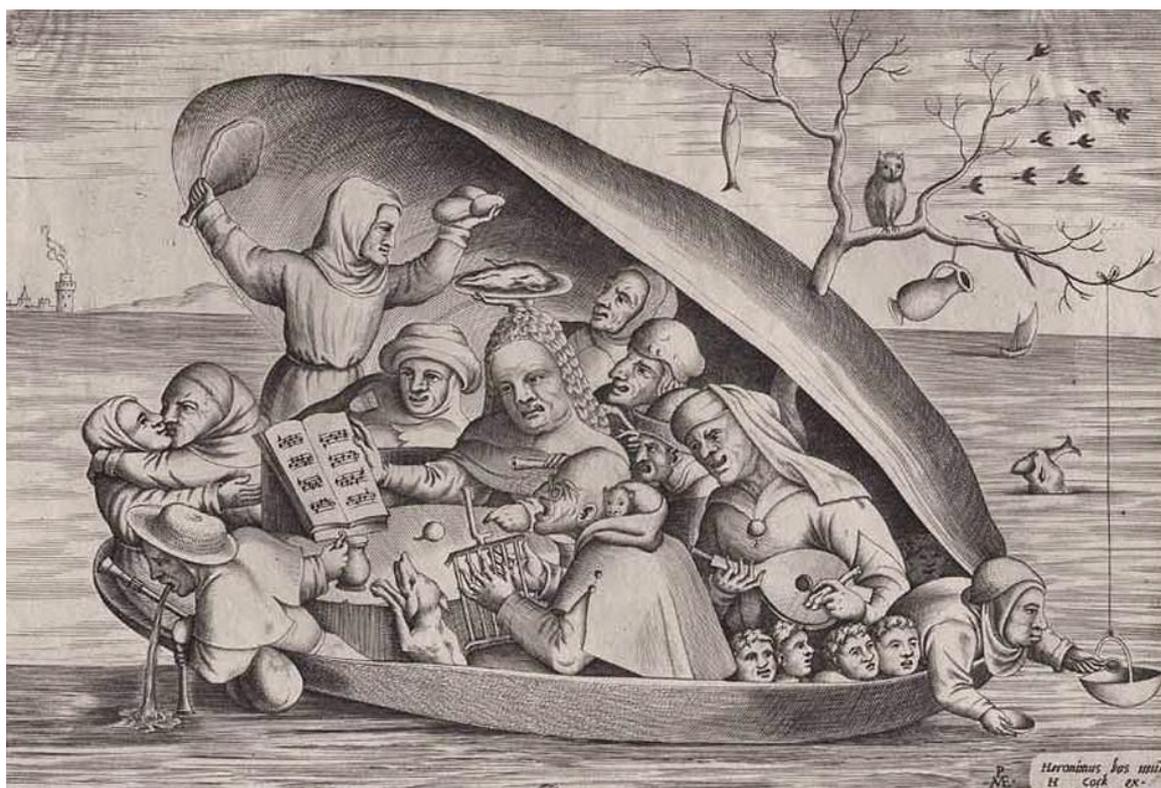
A. Dürer: Loď bláznov (Rotterdam, 1559)

Alchymisti (drevoryt z „Lode bláznov“ od Sebastiana Brandta, 1494)

Lod' bláznov (Rotterdam, 1559)

P. van der Heyden: Lod' bláznov (1562)

Blázon s knihami (drevoryt knihy Sebastiana Branta: Loď bláznov, 1497)

loď bočná - vedľajšia loď

loď Noemova - archa Noemova

loď Petrova - symbolický obraz, pomenovanie kresťanskej cirkvi; cirkev kormidlovaná sv. Petrom plávajúca po rozbúrenom mori (Giotto: Navicella, predsieň chrámu sv. Petra v Ríme); rybárska bárka, z ktorej Peter loví do siete cirkevnej viery ľudské duše (D.di Buoninsegna: *Kristus s apoštolmi Petrom a Ondrejom*); pozri *loď*, *marinizmus*

loď priečna - transept

loď priečna s pastoforiami - priečna loď s pastoforiami

loď priečna stupňovitá - mohutný transept so vzpernou funkciou u niektorých *románskych* kostolov, najmä v Auvergni

loď hlavná/stredná - hlavná loď

loď mŕtvych - bárka mŕtvych

„loď prádelná“ - bateau-lavoir

loď slnečná - bárka slnečná

loď stredná - loď hlavná

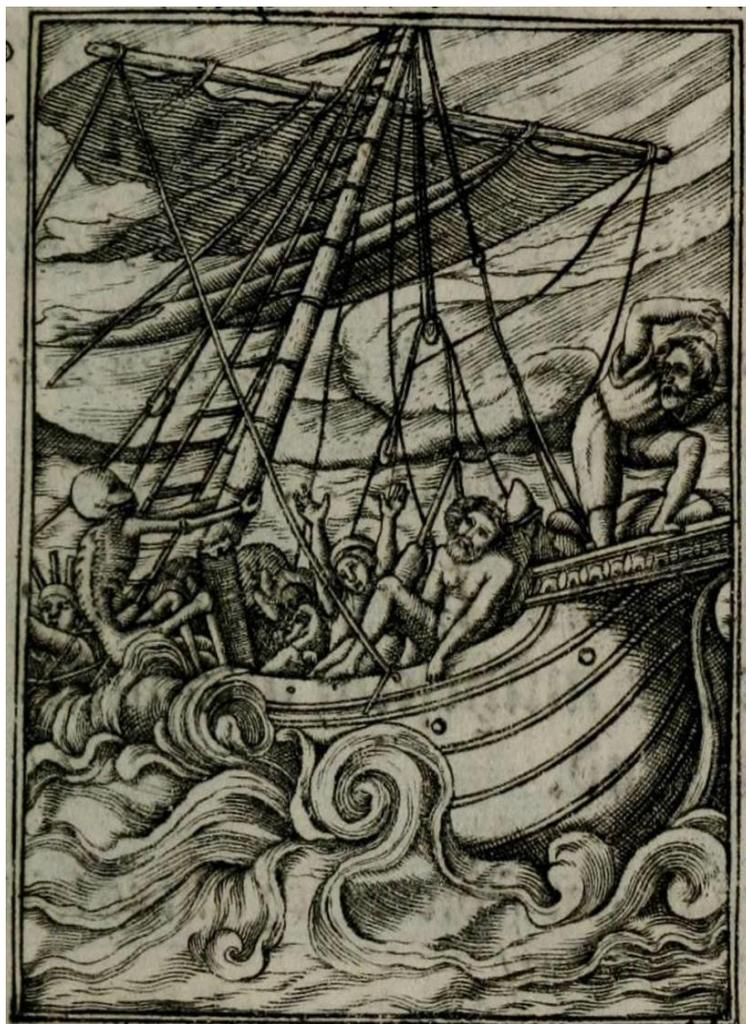
loď vedľajšia - vedľajšia loď

lod' (v symbolike) - *symbol* plavby odvodený zo životných skúseností najmä prímorských národov, ktoré si vo staroveku predstavovali nebeskú klenbu ako oceán, ktorým sa prepravujú božstvá (*Sumer, Babylónia, Egypt, Grécko, Rímska ríša*); v *Mezopotámii* predstave poslúžilo aj takmer vodorovné postavenie mesačného kosáčika, ktoré tvarom aj polohou splynulo s nebeskou loďou mezopotámskeho *lunárneho* boha *Sina*; Egypťania po *smrti* prevážaní cez noc smrti (tmou) po boku slnečného boha *Réa* v jeho *slnečnej bárke*; v antickom Grécku: ľudská existencia plavbou životom, v záverečnej fáze ukončená plavbou v *Cháronovej* bárke cez rieku *Acherón*; symbol lode prevzalo aj *kresťanstvo* (pozri *kresťanské symboly*): význam bezpečia a zdaru: ľudstvo zachránené na *arche Noemovej*; význam putovania, preklenutia určitej fázy (od neviery k *viere*, od pozemského života ku večnému); loď symbolizuje *cirkev* (pozri *loď Petrova*); v dreve lode, t.j. jej sťažňa videné *strom kríža/ drevo kríža*, v plachte *Duch svätý*, vo dvojici *kormidiel: Starý a Nový zákon*, v 12 veslároch dvanásť *apoštolov*; symbol lode od raného kresťanstva na *sarkofágoch*, vo tvare olejových lampičiek (nádej večného života); symbol lode spájaný so *christogramom* a *holubicou* (ľudská duša hľadajúca mier: motív plachetnice s christogramom a holubicou vv *katakombách San Lorenzo* v Ríme, 2.st.po Kr.); loď v podobe *alegórie: Loď bláznov; v gréckej mytológii: Prométheus*; v kresťanstve: *Kristus kráčajúci po vlnách/Navicella; triéra, jachta, vor; AHOJ, regata*

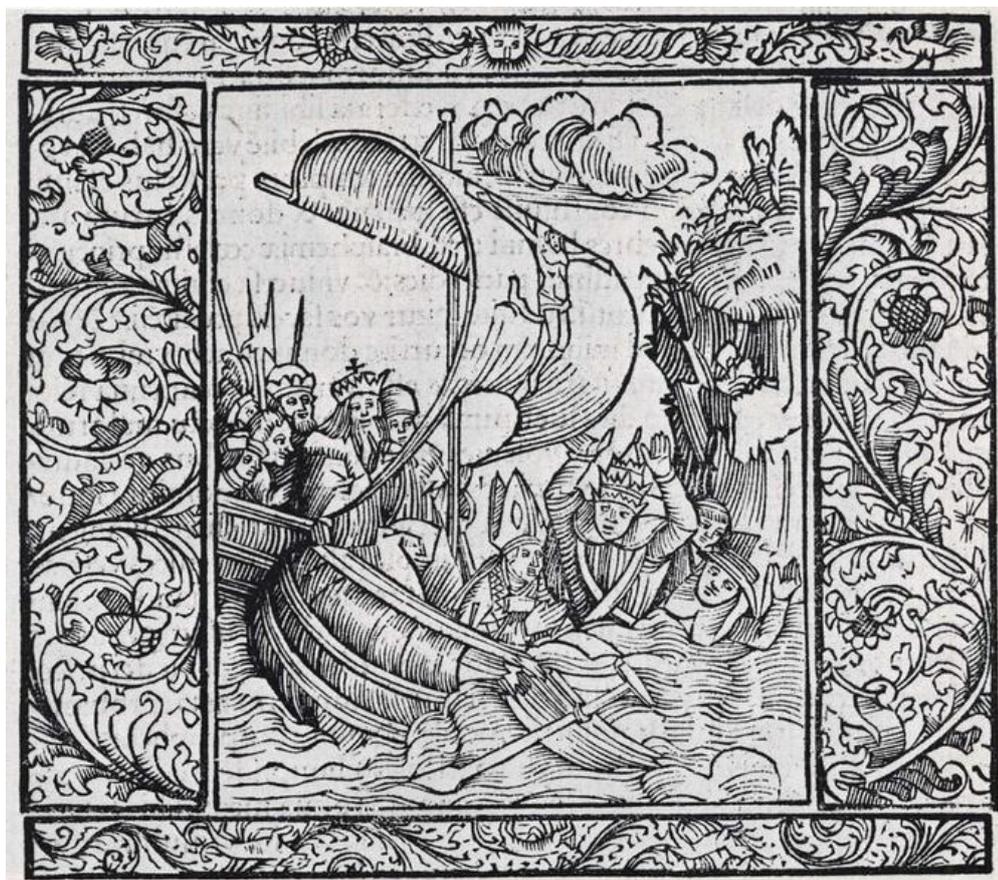
Hall: ranokresťanskí cirkevní otcovia a apologeti prirovnávali loď k cirkvi, v ktorej pravoverní nájdu bezpečie a ktorá ich dovezie ku spásu; archa Noemova bola vhodným symbolom jej ochrany, rovnako týmto symbolom bol člen s učeníkmi (*Navicella*); rímsky filozof a cirkevný otec Tertulián (†230) prirovnával samotné miesto, kde sa konala modlitba, k lodi, ako to dosvedčuje samotné označenie chrámového priestoru (pozri *loď*); prvý raz sa loď objavila v rímskom ranom kresťanskom katakombovom maliarstve; sťažňa má zvyčajne podobu kríža s *holubicou*; niekedy je loď nesená na chrbte ryby (raného symbolu *Krista*)

Lurker: nakoľko veľa starovekých národov vnímalo nebo ako istú podobu oceánu, zrodila sa predstava nebeskej lode, na ktorej sa bohovia plavia oblohou; v mezopotámskej oblasti k tejto predstave napomáhala aj takmer vodorovná predstava mesačného kosáčika, ktorý loďku pripomínal; na tejto loďke sa plavil boh mesiaca *Sín*, Egypťania si zasa želali po smrti sa plaviť v *slnečnej bárke* boha *Rea*; Gréci prekonávali posledný úsek cesty v podsvetím v loďke pochmúrneho prievozníka *Chárona*; archa, na ktorej *Noe* zachránil seba, svoju rodinu a vzorku živočíšstva, sa stala starozákonnou loďou spásy; najväčší význam pre neskoršiu symboliku lode mala *Petrova loďka*, do ktorej vstúpil Ježiš, odrazil ju od brehu a učil v nej zástupy (*Zázračný rybolov I*); loď z tohto príbehu spolu s *Búrkou na mori*, ďalej Ježišove výroky o rybároch ľudí vytvárali predstavu lode ako symbolu cirkvi; aj apoštol Pavol s obľubou prirovnával život k plavbe na lodi, počas ktorej človek môže stroskotáť, t.j. nedosiahnuť pravý životný cieľ, ak mu chýba viera a dobré svedomie (1Timoteovi 1,19); aj cirkevní otcovia sa opätovne vracali k opisom lode - cirkvi, v ktorej veriaci bezpečne prepláva more sveta; cirkevný otec *Hippolytos Rímsky* (2.st.) hľadal v skúsenom kormidelníkovi Ježiša Krista, v sťažni kríž, v dvoch kormidlách *Starý a Nový zákon*, v bielej plachte *Ducha svätého*; jestvuje aj výklad, podľa ktorého celá loď symbolizuje ukrižovaného *Krista*: tak ako sa pri stavbe lode používajú tri druhy dreva, tak aj rôzni exegéti hovoria o trojakom dreve kríža; tak ako bez lode vyrobenej z dreva a zbitej *klincami* nie je možné oboplávať more, tak bez Krista pribitého (klincami) na (drevený) kríž, t.j. bez jeho obeti by nemohlo byť prekonané zlo tohto sveta; lodná terminológia sa dostáva aj do kresťanskej pohrebnej symboliky: maják je obrazom šťastného prístátia vo večnom nebeskom prístave; až do poloviny 4.st. bola kotva, vo vzťahu k Pavlovmu Listu Židom (6,19), obrazom viery; často sa objavovala v spojení s rybou, ktorá zasa odkazovala na Krista a eucharistiu; *Giottov* obraz *Navicella* (13.st.), ktorý sa nachádza v vstupnej sieni sv. Petra v Ríme, predstavuje výjav lode v morskej búrke bojujúcu a ohrozenú cirkev

-v súvislosti s heslom *christogram*: christogram spájaný aj so symbolom *holubice, ryby* (pozri *ichthus*), *páva*, lode apod.

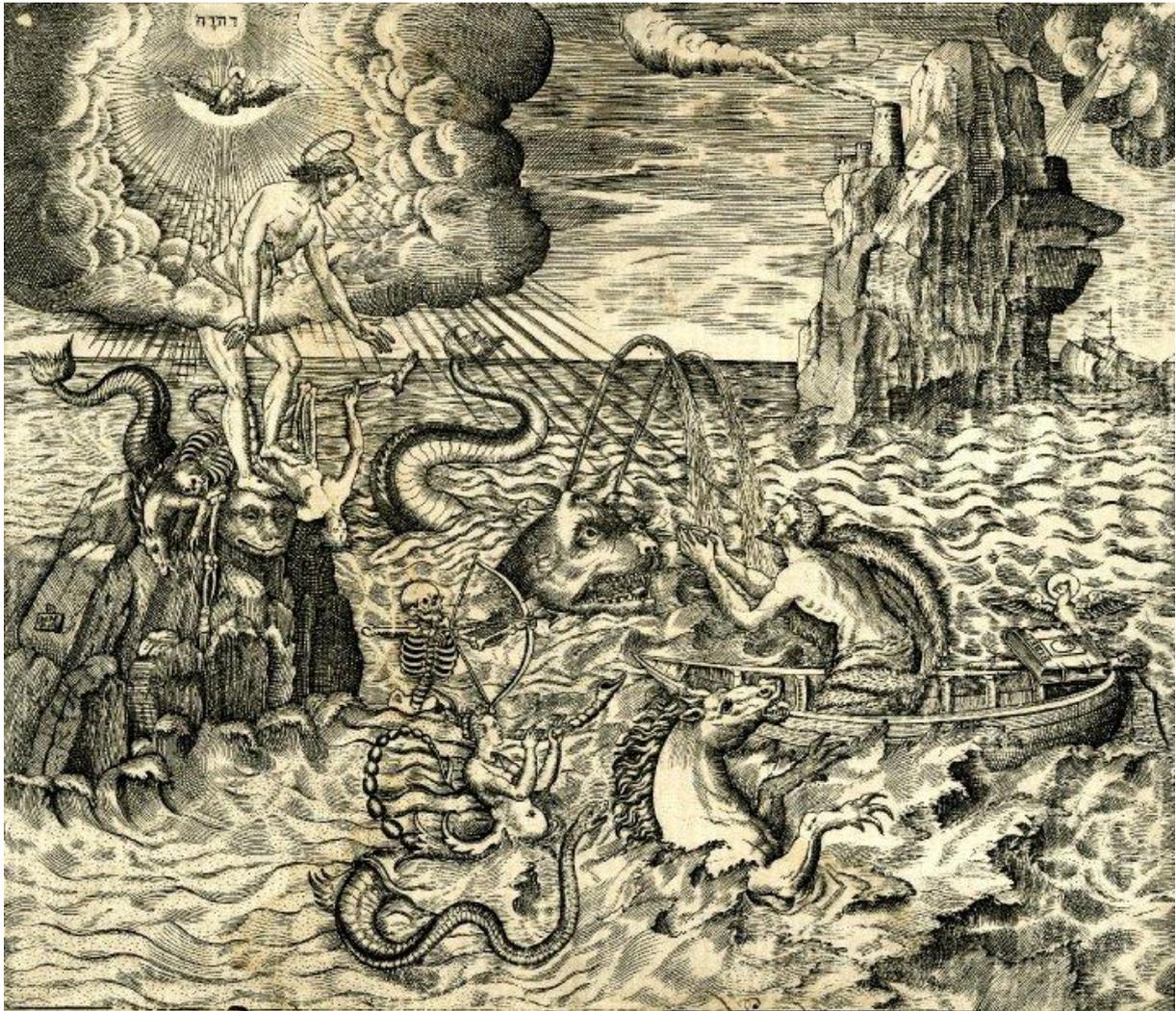
E. Kieser podľa H. Holbeina: Námorník (tanec smrti, *Icones Mortis Sexaginta Imaginibus*, 1497-1543)

H. von Kulmbach: Potápajúca sa loď katolíckej cirkvi (1508)

M. Gerung: Lod' Kristova ohrozená neveriacimi a rímskou cirkvou (1548)

Anonym: Alegorická scéna s mužom plávajúcim v člne na rozbúrenom mori a Kristom na skale (rytina, 1540-1600)

M. Zichy: Záchranný čln (1847)

lode bájne - legendárne lode

lode duchov - pozri *legendárne lode duchov*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ghost_ships

lode legendárne - legendárne lode

lode mytologické - mytologické lode

lode pinteres - <https://sk.pinterest.com/pin/388646642841739071/>

<https://sk.pinterest.com/pin/162833342755988794/>

<https://sk.pinterest.com/pin/279152876882034199/>

<https://sk.pinterest.com/pin/474566879464356296/>

<https://sk.pinterest.com/pin/258253359857799638/>

<https://sk.pinterest.com/pin/249598004317889802/>

<https://sk.pinterest.com/pin/658299670507117016/>

<https://sk.pinterest.com/pin/502925483362327948/>

<https://sk.pinterest.com/pin/525091637785381177/>

<https://sk.pinterest.com/pin/416864509255417884/>

<https://i.pinimg.com/originals/b9/dd/e9/b9dde988be600e6d3625664e1204f8f8.jpg>

<https://sk.pinterest.com/pin/391461392601386812/>

lode severskej mytológie - pozri *Skíðbladnir, severská mytológia, objekty severskej mytológie*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ships_in_Norse_mythology

loden - druh mykanej *melanžovej* priadze, silne počesanaj na lícnej strane; používaný na športové a lesnícke *plášte*; pozri *hubertus*; pozri *textília*; *odev*; *móda*

Lodewycks Hendrik - (†1652); celým menom Hendrik Lodewycks van der Vecht; holandský medirytca a obchodník s umením; pozri *holandskí rytci*

<https://www.google.sk/search?q=Hendrik+van+der+Vecht&espv=2&biw=1827&bih=995&tbm=isch&imgil=JZHiY7T98KeCqM%253A%253BUu3WR-P50q60 M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Ffj.rossia.org%25252Fusers%25252Fmarinni%25252F>

[25252F367338.html%25253Fmode%2525253Dreply&source=iu&pf=m&fir=JZHiY7T98KeCqM%253A%252CUu3WR-P50q60_M%252C_&dpr=1&usq=_3T95Acp7V2nIR5zN6MFis_2Z_oo%3D&ved=0CFsQyjc&ei=JAIiTVeOGKcHvUo6yucgL#tbm=isch&tbs=rimg%3ACSWR4mO0_1fCnIji5VjbX0Yy2WOXu mDsTH4e9hOzjavvNzKxKe2yKTP0h45x7LBchAxjWsGEyQeF8sjZ1RUbHOC3_1fSoSCbIWNtf RjLZYEQAhoDKfgvsxKhIJ5e6YOxMfh70RupuY5KPZb3sqEgmE7ONq-830TBHJ1bq11i51qioSCUp7b1pOnSHjEdHnzg5u5QgxKhIJnHssFyEDGNyRGaJmUAB4IJ0qEg mwYTJB4XyyNhF-Oj7avB7Q0ioSCXVFRsc4Lf99EXP6grEKsTWR&q=Hendrik%20van%20der%20Vecht&imgre=uVY219GMtljpVM%3A](https://www.google.sk/search?q=Hendrik+van+der+Vecht&espv=2&biw=1827&bih=995&tbm=isch&imgil=JZHiY7T98KeCqM%253A%253BUu3WR-P50q60_M%252C_&dpr=1&usq=_3T95Acp7V2nIR5zN6MFis_2Z_oo%3D&ved=0CFsQyjc&ei=JAIiTVeOGKcHvUo6yucgL#tbm=isch&tbs=rimg%3ACSWR4mO0_1fCnIji5VjbX0Yy2WOXu mDsTH4e9hOzjavvNzKxKe2yKTP0h45x7LBchAxjWsGEyQeF8sjZ1RUbHOC3_1fSoSCbIWNtf RjLZYEQAhoDKfgvsxKhIJ5e6YOxMfh70RupuY5KPZb3sqEgmE7ONq-830TBHJ1bq11i51qioSCUp7b1pOnSHjEdHnzg5u5QgxKhIJnHssFyEDGNyRGaJmUAB4IJ0qEg mwYTJB4XyyNhF-Oj7avB7Q0ioSCXVFRsc4Lf99EXP6grEKsTWR&q=Hendrik%20van%20der%20Vecht&imgre=uVY219GMtljpVM%3A)

https://www.google.sk/search?q=Hendrik+van+der+Vecht&espv=2&biw=1827&bih=995&tbm=isch&imgil=JZHiY7T98KeCqM%253A%253BUu3WR-P50q60_M%252C_&dpr=1&usq=_3T95Acp7V2nIR5zN6MFis_2Z_oo%3D&ved=0CFsQyjc&ei=JAIiTVeOGKcHvUo6yucgL#tbm=isch&tbs=rimg%3ACbIWNtfRjLZYIjiCaNsA3QGRexumDsTH4e9JZHiY7T98Ke_14gBDT7FGm3KWd0lbyPsdwxsZAfl7hgGE7ONq-830TCoSCYJo2wDe1AZFEQAhoDKfgvsxKhIJ5e6YOxMfh70RupuY5KPZb3sqEgkIkeJtP3wpXFS7dZH4_1nSrioScb_1iAENPsUabEcsDWzaS3YAcKhIJcpZ3SVvI-x0RACGgMp-C-zEqEgnDGxkB8juGARGLqMsVtWO4nCoSCYT542r7zc5MEcnVurXWLnWq&q=Hendrik%20van%20der%20Vecht

<http://fenixforum.ru/viewtopic.php?t=105&p=4455>

H. Lodewijck van der Vecht: Pastier a rôzne zvieratá (1626)

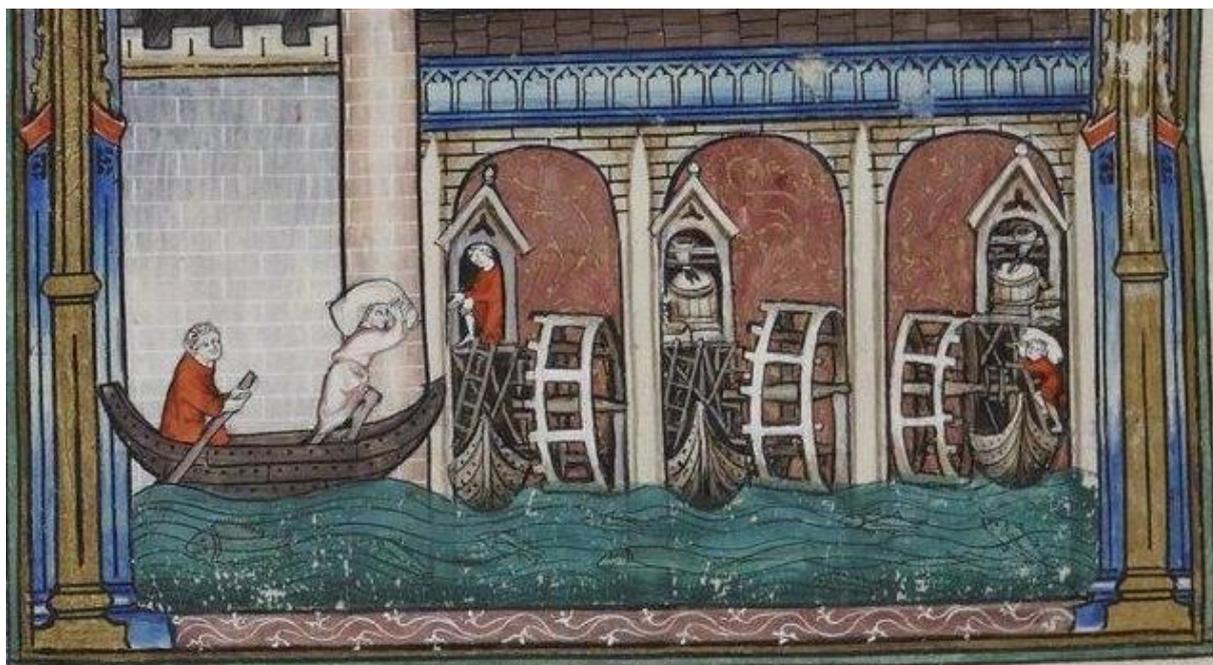

H. Lodewycks van der Vecht: Rôzne zvieratá (1626)

lodičky ihličkové - ihličkové lodičky

lodníci/lodníctvo - patrónom lodníkov bol *Ján Nepomucký*; pozri *Erazmus/Elmo, Telmo*

lodný mlyn - tiež *riečny mlyn*; druh *vodného mlyna*; mlyn je postavený na plávajúcej plošine; prvé použitie zaznamenané v 6.st. v Taliansku

Neznámy francúzsky miniaturista: Lodné mlyny pod mostom v Paríži v 1310 (1317)

Stredoeurópsky grafik z 1. polovice 19.storočia: Bratislava z juhu (litografia, veduta, 1835-1840)

Stredoeurópsky grafik z 1. polovice 19.storočia: Pohľad na Bratislavu (kolorovaná litografia, veduta, 1820-1840)

lodžia - pozri *loggia*

loggeta - malá *loggia*

loggia/lodža - 1.*chodba*, vymedzená stenou a *arkádami*, umiestenými z vonkajšej strany budovy; *podlubňa*
2.*galéria*

3.samostatný krytý priestor otvorený *arkádami*, nepresahujúci lícnu časť stavby; otvorená arkádová *hala*, najmä v talianskej *renesancii* 4.otvorený priestor v hornom podlaží, ktorý končí, na rozdiel od *balkónu*, v líci muriva; v malom meradle *loggetta*

-v súčasnej architektúre pod názvom *lodžia*; priestor nepresahujúci lícnu časť stavby (na rozdiel od *balkóna*)

www: klasická lodžia môže byť ľubovoľne vysoko na poschodí, v renesančnej a barokovej zámockej a palácovej architektúre sa však slovo lódžia často používa pre veľké priestory v úrovni zeme, otvorené *arkádami* do záhrady;táto forma lódzie sa tiež niekedy nazýva „sala terrena“, doslovne „prízemný sál“; v podstate ide o veľkú miestnosť z jednej strany otvorenú rozmernými otvormi arkády (často tromi) do záhrady a umožňujúcu opticky a komunikačne prepojiť zámocký či palácový *interiér* s *exteriérom* záhrady

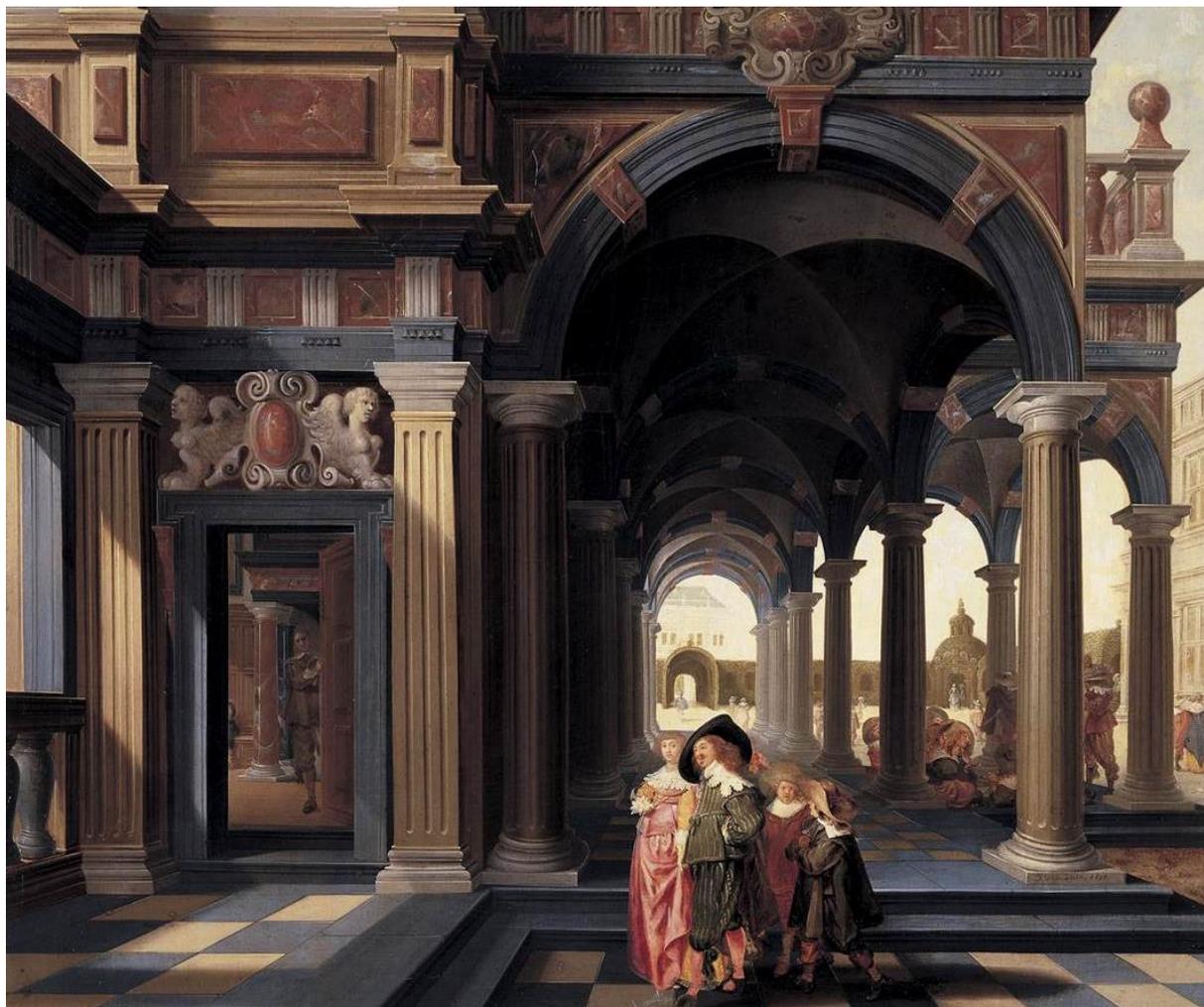
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Lod%C5%BEie>

B. Boccaccino: Stretnutie pri Zlatej bráne (freska, katedrála v Cremona, 1514-1515)

V. Codazzi: Pohľad na Villu Poggioreale v Neapole (17.st.)

D. van Delen: Elegantné postavy v loggii (architektonická maľba, 1635)

D. van Delen: Architektonické capriccio s Jeftem a jeho dcérou (architektonická maľba, 1633)

Loggia dei Lanzi - postavená vo *Florencii* v rokoch 1376-1382 mestskou radou pre audiencie a slávnostné príležitosti; odtiaľ hovorili k ľudu rečníci; pôvodne sa nazývala Loggia dei Signori (Lodžia pánov, t.j. mestských radných); v 16.st. za vlády *Medicejovcov* bola nazývaná podľa *lancknechtov*, ktorí tu stáli ako veľkovojská stráž; lodžia má podobu otvorenej haly s *krížovou klenbou* a stĺpmi s napodobeninami *korintských hlavíc*

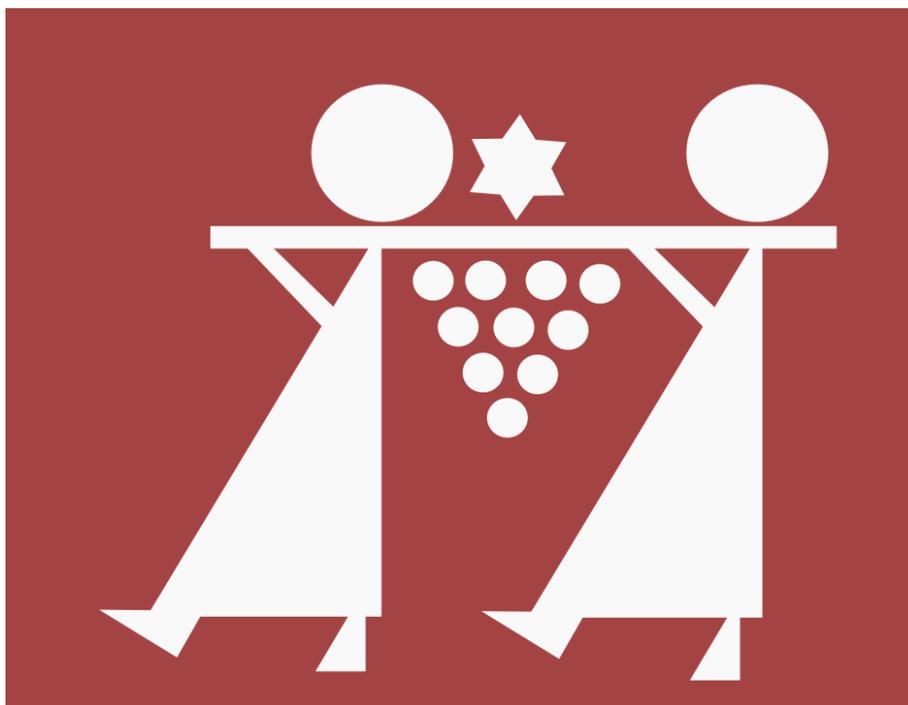
http://cs.wikipedia.org/wiki/Loggia_dei_Lanzi

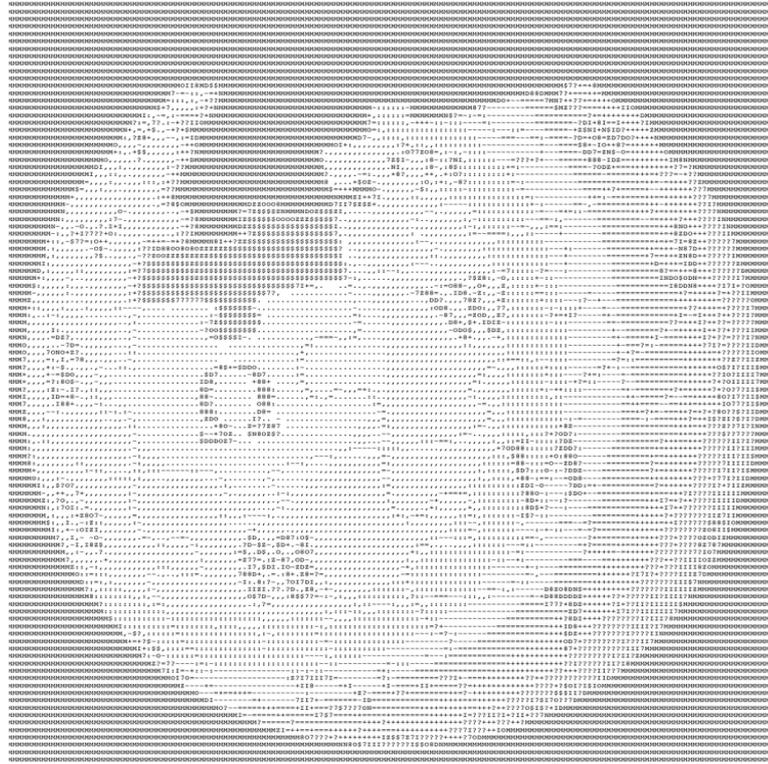
G. Zocchi: La Plaza de la Señoría de Florencia (1.pol.18.st.)

logika/dialektika - pozri *Sedem slobodných umení; jašterica*

logo - 1.reklamný štít s nápisom, *značkou*, názvom firmy; jedno z najznámejších je logo mesta New York, v ktorom nápis I love NY nápis love nahrádza *srdce*; jeho autorom je Milton Glaser; po útoku na budovy newyorských Dvojčiek (11.septembra 2001) opatril svoje logo malou čiernou bodkou
2.*grafický znak* sprostredkovávajúci určitý obsah; *logogram*

Logo turizmu štátu Izrael: Zvedovia prinášajú stravec hrozna z Kanaánu (2009)

Verzia loga Wikipédie (ASCII art)

Scott Kildall: Logo Wikipédie (2009)

logografovia - z gréc. logos – „slovo“, grafein – „písať“; starogrécki letopisci (pozri *letopis*)
logogram - *znak* zastupujúci slovo (napr. čínske znaky, egyptské hieroglyfy, &, § apod.); spolu s *piktogramom* zahrnuté pod *ideogram*; *logo 2*

logos - gréc. lat. – „slovo“; od jeho základného významu „slovo“ je odvodený rad ďalších významov: tvrdenie, prehlásenie, prejav, námet, učenie, záležitosť, alebo iným odvodením významy: rozum, dôvod, príčina, zreteľ; grécka filozofická škola *stoikov* užívala termín logos na označenie božskej funkčnej moci, ktorá dáva *vesmíru* jednotu, súlad a zmysel; človek bol podľa tejto idey stvorený rovnakým princípom; v súvislosti so životom človeka slúžil logos ako vzor alebo norma, podľa ktorej človek žije v súlade s Prírodou; hebrejčina mala pre grécky termín logos výraz dábar, ktorý znamenal slovo a tiež zmysluplný zvuk; v súlade s hebrejským chápaním človeka dábar bolo jednak niečím, čo rozširovalo osobnosť človeka, a jednak niečím, čo malo svoju vlastnú existenciu; slovo Božie je podľa tejto idey jednak Božím zjavením (prostredníctvom *Mojžiša* a ďalších *prorokov*) a jednak termínom pre rôzne zjavenia (napr. *Pentateuchu*); logos má moc toho, kto ho vyslovuje a uskutočňuje jeho vôľu bez prekážok; preto sa môže týkať stvoriteľskej moci Boha; grécky píšuci židovský filozof *Filon Alexandrijský* (†40), ovplyvnený *Starým zákonom*, používal termín logos veľmi často a vyjadroval ním *kozmozologickú* silu transcendentálneho Boha; grécke filozofické myslenie stotožňuje logos s *platónskou* predstavou „sveta ideí“ a logos vysvetľuje ako Boží plán a súčasne Božiu stvoriteľskú moc; kresťanská teológia stotožňuje Logos s *anjelom Pána* a s Božím menom a opisuje ho rôznymi termínmi (Veľkňaz, Kapitán, Kormidelník, Orodovník a *Syn Boží*); Logos je pre ňu na jednej strane druhým Bohom a na druhej strane ideálnym človekom stvoreným Bohom ako vzor pozemskému ľudstvu; pri všetkej *personifikácii* pojem logos zostáva filozofickým a náboženským termínom a nástrojom; ďalším určujúcim hľadiskom pri používaní termínu logos je poslanstvo *evanjelia* (kázať Slovo, Slovo božie, slovo Kristovo, slovo zmierenia, slovo života); evanjelium chápe Logos v podstate ako predstavenie *Ježiša* samého; vysoko metafyzický úvod Jánovho evanjelia (1,1) ako jediný predkladá nejednoznačný výklad pojmu logos, keď interpretuje Kristov význam; ani odborníci, ktorí sa opierali o *rabínske* tradície, o starozákonný význam slova dábar, sa nedohodli; iba Filónovo učenie o logu poskytuje jasnú teologickú schému, v ktorej Logos/Slovo má určitú podobu s Bohom a určitú odlišnosť od neho; v tejto schéme sa Logu pripisuje tak stvoriteľská ako správcovská činnosť vo vesmíre, tak aktivita pri zjavení človeku; navyše Filónova schéma Logu predstavuje jedinečný koncept *vtelenia* a jeho vzťah k ideálnemu človeku; niektorí bádatelia predpokladajú, že Jánov verš (1,1) bol priamo alebo nepriamo ovplyvnený Filónom alebo intelektuálmi z prostredia filónskeho helenistického židovstva; za titulom Logos Boží (gréc. Λόγος του Θεού/Logos tou Theou), ktorý apokalyptik Ján udeľuje víťaznej postave v *Zjavení* (19,13), môže byť význam - evanjelium, čomu zodpovedá aj výklad postavy na bielom koni (*Zjavenie* 6,2), interpretovanej ako víťaziace evanjelium na postupe; nakoľko sa však o postave v *Zjavení* hovorí výslovne ako o *Kráľovi kráľov* a *Pánovi pánov*, musí tu byť skrytý ešte ďalší metafyzický význam

Tkáč: v starovekej materialistickej filozofii (*Herakleitos*) všeobecná zákonitosť sveta; v idealistickej filozofii, teozofii a *mystike* duševná podstata, božský rozum

Baleka: ústredný pojem gréckej a helenistickej filozofie: slovo, reč, výrok, zákon, myslenie, pojem, rozum; podľa gréckeho filozofa *Herakleita z Pontu* (†315pr.Kr.) všeobecný základ sveta, zákon všetkého diania; v *Novom zákone* slovo (Božie) ako prostriedok medzi Bohom a svetom > v stredoveku tento význam vyjadrený *bedrovým rúškom* (vlajúce, dvihnuté cípy) vo význame *vanutia logu* (všadeprítomnosť pravdy), alebo vo forme *oblakovej pásy*, ktorá spina vlasy *anjelov* zachovávajúc si ornamentálne vlnenie voľných koncov (vanutie logu - božskej sily); cirkevný otec *Klement Alexandrijský* označuje logos ako *perlu*

www: slovo, reč, myšlienka, pojem, rozum, zmysel, myšlienkový obsah/náplň; v užšom zmysle: tvorivé myslenie, božská, nadčasová myšlienka, tvorivý rozum sveta, idea; logos je skrytá jednota rozmanitých vecí tohto sveta

Lohengrin - hrdina z legend o sv. *grále*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Lohengrin>

Lochner Stefan - (†1451); nemecký neskorogotický maliar (pozri *Weicher Stil*);

http://en.wikipedia.org/wiki/Stefan_Lochner

S. Lochner: Zvestovanie (oltár Troch kráľov, Kolínska katedrála, 1440)

S. Lochner: Adorovanie Dieťaťa Ježiša (1445)

S. Lochner: Madona v ružovej besiedke (1448)

S. Lochner: Posledný súd (1435)

Loir Alexis - (†1713); francúzsky zlatník a rytec, syn zlatníka Nicolas Loir I a mladší brat maliara *Pierre Nicolas Loir* (†1679) ,

[https://fr.wikipedia.org/wiki/Famille_Loir_\(Paris\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Famille_Loir_(Paris))

A. Loir: Čas odhaľuje pravdu (1713)

Loir Nicolas Pierre - (†1679); francúzsky maliar, syn zlatníka *Nicolasa Loir I* a starší brat zlatníka a rytca *Alexisa Loir* (†1713);

<https://www.google.sk/search?q=Loir+Nicolas+Pierre&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCwQsARqFQoTCOjEn8z0jcgCFUuyFAodDawCEA>

http://www.ensba.fr/ow2/catzarts/rechcroisee.xsp?f=Ensemble&v=&f=Auteur_field&v=Loir%2C+Nicolas+Pierre&e=

N. P. Loir: Cleobis a Bitó (1649)

N. P. Loir: Kristus a Samaritánka (17.st.)

N. P. Loir: Pithès a Pithopolis (1673)

N. P. Loir: Rebeka pri studni (17.st.)

Loira - pozri *Francúzsko*

N. Coustou: Alegória rieky Loiry s prítokmi (17.-18.st.)

lokality fiktívne - fiktívne lokality

lokality v severskej mytológii - pozri *Álfheim, Ásgard, Bifröst, Bilskirniru, deväť svetov, Elvidnir, Fensalir, Fólkvangr, Gálvviðr, Ginnungagap, Gjallarbrú, Gjöll, Gnippahellir, Hel, Helheim, Hvergelmir, Jötunheimr, Ljósálfheim, Mímirova studňa, Náströnd, Niddavelir, Niflheim, Sessrúmnir, Svartálfheim, Urdina studňa, Thrúdheim, Valaskjalf*; severská mytológia

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Locations_in_Norse_mythology

lokálna farba/miestna farba - farby lokálne

lokálny tón - farebný tón neovplyvnený alebo iba málo ovplyvnený vzťahmi k ostatným farebným tónom (pozri *farebná indukcia*), *harmóniam* (pozri *farebná harmónia*), akcentom ap.; maľba v lokálnych tónoch oslabuje farebné zjednotenie obrazu aj oslabuje vzájomné vzťahy farebných tónov, ale môže byť farebne kontrastná (pozri *farebný kontrast*), farebne harmonická (pozri *farebná harmónia*) ap.

Lokéšvara - sanskrt. – „Pán sveta“; v tradícii théravády iné meno *bódhisattvu Avalókitéšvaru*

Loket-porcelánka - založená 1815, po r.1830 produkcia drobnej plastiky; v 40.rokoch 19.st. prejímanie vzorov Míšeň a Viedne (pozri *meissenský porcelán*); v 2.pol.19.st. pokles úrovne produkcie; značka: maľovaná, neskoršie tlačaná obrnená paža s mečom a menom majiteľa (Heidinger); pozri *porcelán*

Loki - tiež Loge, Locke; germánsky boh chytrosti a ľsti, pôvodne *démon ohňa*, spojený s *podsvetím* - *Niflheim*; symbolizovaný *líškou*; niekedy sa premieňal na *sokola* podobne ako Odin; niekedy spojenec bohov, najmä *Odina*, podobne ako grécky *Hermes*; zapríčinil smrť krásneho a čistého boha

Odina/Baldura, čo vyústilo do *Súmraku bohov*; pozri *Idunn*; *germánska mytológia*; *jablká nesmrteľnosti*

-Lokiho vzťahy s bohmi sa líšia podľa zdrojov; občas im pomáha a občas im robí problémy; Loki dokáže meniť podoby a v rôznych prípadoch sa objavuje vo formách ako losos, kobyľa, tuleň a mucha a možné je, že aj ako staršia žena; Lokiho pozitívny vzťah s bohmi sa končí jeho úlohou v zosnovaní Baldrovej smrti; nakoniec je zviazaný bohmi s vnútornosťami jedného z jeho synov; na zviazaného Lokiho zhora kvapká hadí jed a jeho žena Sigyn ho zbiera do misky, aby nekvapkal na jej muža; keď je miska plná, tak ju musí Sigyn vyliat' a počas tejto chvíľky, keď Sigyn vylieva jed z misky, na neho jed kvapká, čo zapríčiňuje, že sa Loki zvíja v strašlivej bolesti a tým spôsobuje zemetrasenia; s nástupom *Ragnaröku* Loki prekĺzne z povrazov a bojuje proti bohom so silami jöttnarov; v tomto čase sa stretáva s bohom Heimdallrom, s ktorým bojuje; nakoniec sa zabijú navzájom

Vlčková v súvislosti s heslom *Thor/Tor*: Tor často sprevádzaný capmi *Tanngnjóst* a *Tanngrisni*, ktorí ťahali jeho voz; často sa objavuje ako jeho sprievodca aj boh Loki; pozri v gréckej mytológii *thiados*

Vlčková v súvislosti s heslom *Jörmungand/Midgardsorn*: Jörmungand/Midgardsorn je v severogermánskej mytológii monštruózný had, jeden z troch synov boha Lokiho; *Odin* ho zvrhol do hlbokého mora, aby tak čo najviac oddialil záhubu sveta; had v mori tak vyrástol, že ovinul celú zem a zakusuje sa do špičky vlastného chvosta; v deň *ragnaröku* boh *Thor* v boji s hadom, ktorý v predsmrtnom zápase naňho ešte stihne napľuť svoj jed, zomiera

www v súvislosti s heslom *Skadi*: obryňa, dcéra *Tjaziho* a manželka boha *Hjörda* mala početné nezhody s *Lokim* a keď ho bohovia pripúťali ku kameňom za vraždu Baldura, pokúsila sa ho otráviť hadom, ktorého jed mu kvapkal do tváre

[http://it.wikipedia.org/wiki/Loki_\(mitologia\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Loki_(mitologia))

http://en.wikipedia.org/wiki/Gosforth_Cross

<http://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%B4>

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Louis_Huard

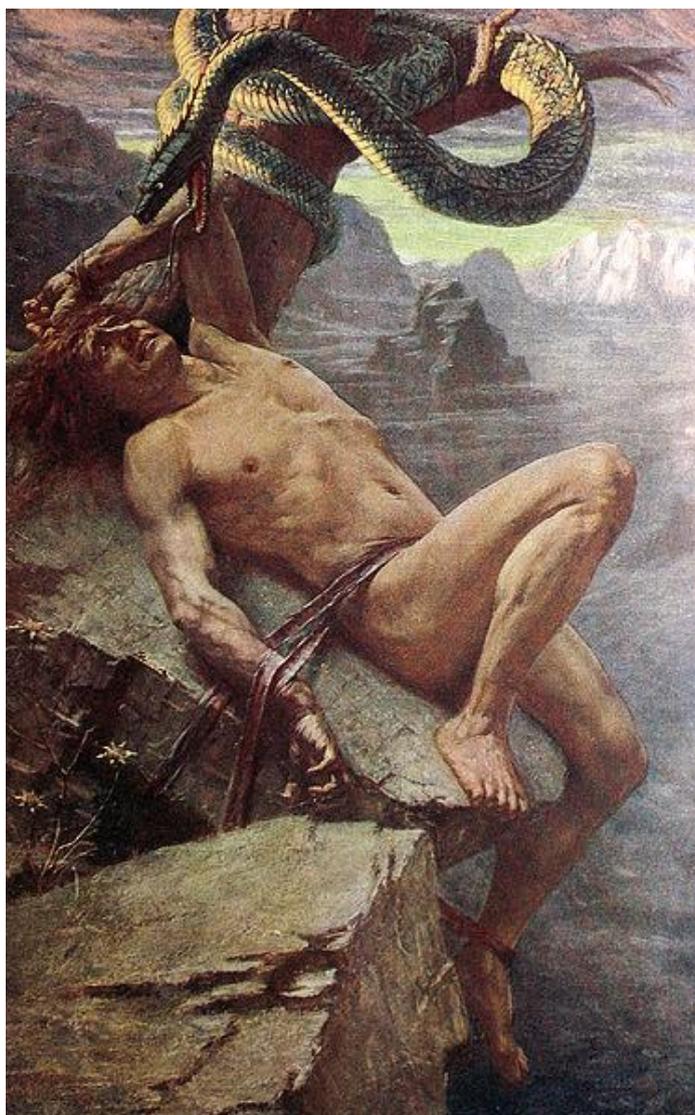
Loki (islandský rukopis, 18.st.)

Odin, Loki a Tjazi v podobe orlice (islandský rukopis, 18.st.)

M. E. Winge: Loki a Sigyn (1863)

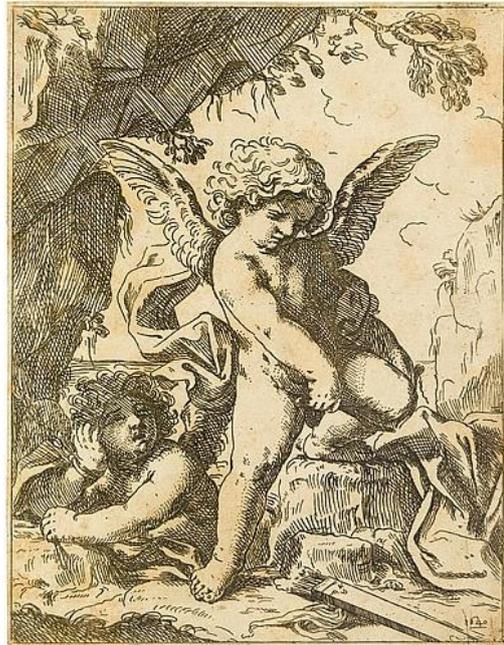
J. D. Penrose: Trest Lokiho (1890)

Loli Lorenzo - taliansky maliar a rytec 17.st.

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=21

L. Loli, G. A. Sirani: Mária s dieťaťom (1650 – 1670)

L. Loli:
L. Loli:

L. Loli: Perseus a Andromeda (detail)
L. Loli: Perseus a Andromeda

lollardi -

<http://www.theodora.com/encyclopedia/12/lollards.html>

lom - pozri *kameň lomový*

J. Majkut: Lom (sorela, 1950)

lombardská škola – neskorogotická - rane renesančná architektonická škola v severom Taliansku; prijímanie románskych slohových prvkov (rozrušenie priestorovej jednoty *baziliky*, užitie zaklenutých polí pred tromi rovnobežnými *apsidami* v *závere*, *lizény* a *oblúčkový vlys* ako vonkajšia výzdoba; pozri *lombardské pásy*); neskoršie *rebrová klenba* s kupolou na *trompoch* v *krížení* a gotické *zväzkové piliere*; gotické prvky pretrvávajú do 15.storočia, spolu s tradičnou tehlovou stavebnou technikou a obľubou v dekorácii, miešajú sa však s novými florentskými renesančnými motívmi; vrcholným dielom: milánska *katedrála*; vrcholným predstaviteľom Bramante; umelecký prínos doznieva v 16.storočí (15.st. Filarete, Bramante); pozri *architektúra talianska*

Dudák pod heslom lombardská stavebná škola: stavebná škola v severnom Taliansku v 8.-11.st.; jej hlavným strediskom bol ostrov na jazere Como v Lombardii neďaleko Milána, kam sa uchýlili členovia rímskeho stavebného cechu po vyplenení *Ríma* Alarichom roku 410; odtiaľ povolávaní majstri do okolia aj vzdialených miest za Alpami a šíрили svoje postupy pri stavbe *klenieb*, *kupol* a *veží*; langobardskí panovníci im udelili rôzne privilégia; stavitelia tejto školy vynikali najmä pri stavbe klenieb; chrámové lode alebo miestnosti rozdelili priečnymi oblúkmi na priestory štvorcového pôdorysu a nad každým pôdorysom zostrojili *krížovú klenbu*, podopretú diagonálnymi oblúkmi, ktoré dosadali na *piliere zväzkové*; múry stavieb boli zvonku členené pásmi vystupujúcich kameňov alebo *slepými galériami*; na vežiach sa slepé galérie opakovali vo všetkých podlažiach a členili tak vežu do horizontálnych pásov; plastická výzdoba bola zriedkavejšia; prvky lombardskej školy: chrám San Ambrogio v Miláne (10.st., 12.st.), San Michele v Pavii (koniec 12.st.), chrám v Modene (1099-1184), chrám a *baptistérium* v Parme (koniec 12.st.), chrám v Cremona (1107-1190) a Ferrare (12.-14.st.); lombardská stavebná škola podnietila rozvoj *románskeho slohu* (slepé arkády, galérie, *lizény*, rímsy, antikizujúce *portály*); ovplyvnila najmä školu v Katalánii, Porýnsku a v strednej Európe; v 11. a na poč. 12.st. sa po vzoru rímskeho staviteľstva uplatnila *klenba rebrová*; mohutné rebrá posilňovali hrany prevýšenej krížovej klenby a boli konštruované z drobného tehlového muriva a na vrchole bez *svorníku* (chýba spojenie, ktoré posilňovalo pružnosť rebrovej konštrukcie); užitie lombardskej rebrovej klenby predznamenovalo jeden z prvkov gotickej architektúry, ale bolo čoskoro vystriedané dokonalejšou rebrovou klenbou užívanou v Burgundsku a v oblasti *Ile-de-France*; umelecký odkaz lombardskej školy doznieval v Taliansku až do 16.st.

lombardské pásy - *lizény* s oblúkmi na vonkajšej strane múrov; typický znak *lombardskej školy*

Kostol St-André-de-Sorède (detail fasády, Francúzsko, 9.st.)

lombardskí maliari - pozri *Leonardeschi*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Lombard_painters

lombardskí umelci - pozri *Leonardeschi*

Lombardsko - pozri *P. Daverio; Taliansko*

Lombardský maliar z polovice 16.storočia - pozri *taliansky maliar*

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Lombardsk%C3%BD+maliar+z+polovice+16.+storo%C4%8Dia>

lomená farba - *farby lomené*

Lomená pyramída (v Dahšúre) - Dudák: v súvislosti s heslom *pyramída*: prvá pyramída klasického typu (nie stupňovitá ale vo tvare ihlanu); postavená pre kráľa Snofrua (rovnako *Snofruova pyramída* v Medúme a *Červená pyramída* v Dahšúre); postavená po prenesení kráľovskej rezidencie do *Dahšúru*; vzhľadom na statické problémy bol jej objem približne v polovine výšky zredukovaný a sklon jej strán znížený tak, že pyramída získala svoj charakteristický lomený tvar; jej strany dlhé 185,5m (predtým 189,43), výška stavby 92,3m (pôvodne 104,7m), uhol stien 45 stupňov; skutočným miestom panovníkovou hrobkou sa však stala Červená pyramída

Zamarovský v súvislosti s heslom Snofru: v literatúre nazývaná ako „*romboidná*“, „*zalomená*“, „*s dvoma svahmi*“; nie je pyramídou podľa geometrických pravidiel; vo výške 92,3m končí plošinou (po odlomenou na vrchole); jej strany stúpajú spočiatku v uhle 54 stupňov 51', vo výške 45 sa naraz lomí už len v uhle 42 stupňov 59'; pôvodne merala 100m a keby ju dostavali podľa pôvodného sklonu, merala by 125m; má dva vchody a dve priestrané vnútorné komory s neobyčajne vysokými povalami, ktoré sa zužujú do *klenby nepravnej*; komory sú spojené dodatočne vytesanou šachtou; okolo pyramídy sa tiahnu vo vzdialenosti asi 50m zvyšky ohradného múra; na východnej strane k nej prilieha *zádušný chrám* (dnes v troskách) a z neho vedú pozostatky výstupnej cesty k rozbúranému údolnému chrámu pri Níle; v južnej časti areálu sú zvyšky ďalšej pyramídy, ktorej základňa merala 55x55m a pôvodná výška bola asi 32m; o účele tejto satelitnej pyramídy nie sú jednotné názory; niektorí ju pripisujú kráľovej manželke, iní v nej vidia rituálnu pyramídu so zatiaľ presne nezistenou náboženskou funkciou; dôvodom pre nezvyčajný, lomený tvar bola pravdepodobne predčasná smrť kráľa; tejto domnienke zodpovedá aj istá nedbanlivosť pri kladení kvádrov v hornej časti, ale odporuje jej poznatok, že v pyramíde nebol kráľ pochovaný, ale naopak po jej dokončení alebo možno prv si dal postaviť ďalšiu pyramídu asi dva kilometre na sever (Červenú pyramídu); prijateľnejší je názor, že od pôvodného pravidelného ihlanu sa upustilo

potom, čo počas jej stavby došlo ku katastrofe v Medúne (pozri *Snofruova pyramída* v Medúne) a že kráľ sa naľakal a rozhodol sa ju radikálne znížiť; nasvedčuje tomu skutočnosť, že ďalšia pyramída dostala približne rovnaký sklon strán, ako horná časť pyramídy a že architekt sa rozhodol k významnej konštrukčnej zmene (kvádre okolo vnútorného jadra nedal položiť kolmo ako pri prvej pyramíde, ale vodorovne, aby lepšie zabezpečil súdržnosť; na vonkajších vrstvách nechal oveľa väčšie výstupky, aby zabránil zosunutiu blokov); tento spôsob stavby sa uplatnil pri všetkých neskorších pyramída Starej ríše

lomená rímsa - rímsa lomená/zalomená

lomené farby - farby lomené

lomené schodisko - schodisko lomené

lomený oblúk - oblúk lomený

lomený štýl - styl ogival

lomenica - v *ľudovej architektúre* trojuholníkový alebo lichobežníkový doskový štít *sedlovej strechy* členený do niekoľkých polí ornamentálneho charakteru; rôzne smerované hrady/trámy sú často vyrezávané, zdobené maľbou; medzery medzi doskami zakrývajú lišty; v dolnej časti býva zakončená malou strieškou zvanou podlomenica, hore niekedy je zakončená bubníkom (čes. kabřínc) či záklopovou doskou (v prípade polovalbovej *strechy*)

lomenica (detail)

Z. Palugyay: Drevená lomenica (1925-1932)

lomenicová stanová strecha - strecha skladaná

lomový kameň - kameň lomový

lom svetla - *index lomu svetla*; pomer medzi rýchlosťou prenikania svetla vzduchom a posudzovanou látkou alebo vrstvou; svetelný lúč dopadajúci na rozhranie dvoch priehľadných prostredí sa zvoľňuje a mení svoj smer; určenie vzájomného pomeru medzi uhlom lomu svetelného lúča sa nazýva *index lomu*; táto hodnota určuje čistotu *pigmentu* aj jeho *kryvosť*; index lomu závisí aj od štruktúry a veľkosti častíc *pigmentov* (index lomu je menší u pigmentov s menšími časticami a väčší u častíc kryštalických)

Smith: svetelné lúče prechádzajú z jedného priehľadného *média* do druhého a lámu sa alebo odrážajú v rôznych uhloch; táto vlastnosť je definovaná ako *index lomu svetla* vzhľadom ku vzduchu; *opacita farby/nepriehľadnosť* rastie s indexom lomu, t.j. čím väčší rozdiel medzi indexmi lomu *pigmentu* a *média*; naopak sa priehľadnosť zvyšuje, čím menší je rozdiel medzi oboma indexmi; prakticky: krieda a olej majú malý rozdiel indexu lomu svetla preto krieda v oleji vytvára šedivo biely priehľadný povlak (>je nízka opacita čiže vyššia priehľadnosť zmesi); voda a krieda majú veľký rozdiel indexu lomu svetla (> krieda v glejovom roztoku vytvára zmes s oveľa väčšou opacitou/ nepriehľadnosťou > zmes má veľkú kryciu schopnosť a to sa využíva u *gessa*); pozri *pigment*

pozri *fata morgana*; *opacita farby/nepriehľadnosť farby*; *farby krycie*